Ympäristöministeriö, Työ- ja elinkeinoministeriö

RYMO Rautiainen Juhana(YM)

NEUVOSTORAPORTTI YM2015-00348

30.11.2015
JULKINEN

Asia
Epäviralliset alueellisesta koheesiosta ja kaupunkipolitiikasta vastaavien ministereiden kokoukset 26. - 27.11.2015 Luxemburg

Kokous
Epävirallinen ministerikokous 26.11.2015 - 27.11.2015

Tiivistelmä
Epävirallisissa alueellisesta koheesiosta ja kaupunkipolitiikasta vastaavien ministereiden kokouksissa keskusteltiin päättyvän triopuheenjohtajuuskauden (Italia-Latvia-Luxemburg) toimista alueellisessa koheesiossa ja kaupunkiasioissa. Kokouksissa käsiteltiin puheenjohtajamaan päätelmiä, joka koskee sekä alueellista koheesiota että kaupunkipolitiikkaa. Keskustelunaiheet olivat: alueellisen koheesion sekä alueellisen agendan toimeenpano ja uudistaminen, Euroopan laajuisten skenaarioiden ja visioiden valmistelu, rajat ylittävien alueiden rajaesteiden purku, pienten ja keskisuurten kaupunkien ja rajat ylittävien kaupunkiseutujen kehittäminen sekä kaupunkien keskeinen rooli toimijana EU:n alueen ajankohtaisessa turvapaikanhakija- ja maahanmuuttotilanteessa. Eniten keskustelua syntyi alueellisen agendan toimeenpanosta ja uudistamisesta sekä ajankohtaisesta turvapaikanhakija- ja maahanmuuttotilanteesta. Jäsenvaltiot tukivat esitettyjä toimia alueelliseen agendaan liittyen. Jäsenvaltioiden näkemykset turvapaikanhakija- ja maahanmuuttoon liittyen heijastelivat 18.11.2015 pidetyn yleisten asioiden neuvoston (YAN) näkemyksiä. Komissaari Crețu vetosi voimakkaasti jäsenmaihin EU:n rakennerahastojen käytön mahdollistamiseksi akuutin maahanmuuttotilanteen hoitamisessa. Kokouksissa ei tehty päätöksiä.

1. Alueellisesta koheesiosta vastaavien ministereiden epävirallinen ministerikokous 26.11.2015
Puheenjohtajamaa Luxemburg esitti viimeisen version päätelmistä ja korosti, ettei päätelmiä ole tarkoitettu hyväksyttäväksi yksimielisesti. Jäsenvaltiot esittivät tukensa päätelmille. Komissaari Crețu korosti alueellisen eriarvoisuuden poistamisen merkitystä Euroopan kehitykselle sekä rakennerahastojen ja tiedontuotannon merkitystä sen edistämisessä. Eri jäsenvaltioiden ja instituutioiden edustajat korostivat kukin osaltaan alueellisen koheesion, poikkisektoraalisuuden, poliittisen tason päätöksenteon, tiedontuotannon ja skenaarioiden tärkeyttä. Alueiden komitea (CoR) esitti uuden koheesiopolitiikan neuvoston perustamista. Jäsenvaltiot olivat yksimielisiä, että Alueellinen agenda 2020:n uudistamisen ajankohta on vuoteen 2020 mennessä ja sen edellyttävän nyt aktiivisempaa toimeenpanoa eri osapuolten kesken. Jäsenvaltiot pitivät skenaarioita tärkeänä päätöksenteon tukivälineenä. Pääosa jäsenvaltioista kannatti myös pitkän aikavälin vision muodostamista. Tuleva puheenjohtajamaa Hollanti aikoo edistää skenaariotyötä.

Puheenvuoroissa korostettiin alueellisen koheesion toimeenpanon edellyttävän todellisia konkreettisia toimia poikkihallinnollisesti ja hallintotasojen välillä sekä tietopohjaista päätöksentekoa, kuten alueellisten vaikutusten arviointeja. Kumppanuuksiin perustuvia toimintatapoja pidettiin toimivina. Konkreettisina toimina esitettiin tiedontuotannon tehostamista, säännöllisten konferenssien ja poliittisen tason keskustelujen järjestämistä. Jäsenvaltiot korostivat olevan tarpeen kytkeä alueellinen koheesio, alueellinen agenda ja kaupunkiagenda kiinteästi pian käynnistyvään EU 2020 strategian uudistamiseen. Alueellinen agenda 2020:n uudistus ajoittuu puheenjohtajatrion Itävalta, Romania, Suomi kaudelle. Suomi korosti puheenvuorossaan tulevien puheenjohtajuusmaiden toimien suunnittelua ja merkitystä Alueellinen agenda 2020:n uudistamisessa.

Jäsenvaltiot kannattivat rajat ylittävien alueiden rajaesteiden purun selvittämistä. Suuri osa jäsenvaltioista olivat varauksellisia erityisen rajat ylittävien alueiden yhteistyötä edistävän lainsäädäntötyökalun tarpeesta (Regulation on a European Cross-Border Convention on specific provisions in cross-border regions ECBC). Suomi totesi puheenvuorossaan olevan ennenaikaista sanoa onko erityinen lainsäädäntö tarpeellista ja korosti pohjoismaisen yhteistyön puitteissa tehdyn rajaesteiden purun pitkää historiaa ja menestystä.

2. Kaupunkipolitiikasta vastaavien ministereiden epävirallinen ministerikokous 27.11.2015

Toisena päivänä pidetyssä kokouksessa käsiteltiin pienten ja keskisuurten kaupunkien merkitystä Euroopan monikeskuksisessa rakenteessa, rajat ylittävän paikallisen yhteistyön edistämistä sekä kaupunkien keskeistä roolia EU:n alueen ajankohtaisessa turvapaikanhakija- ja maahanmuuttotilanteessa. Puheenjohtajamaa esitti uuden pienten ja keskisuurten kaupunkien kehitystä tukevan tiedonvaihtoalustan kehittämistä, jota useampi jäsenvaltio ja instituutio kannattivat. Alueiden komitean puheenjohtaja Markku Markkula totesi, että komitea on valmis aktiivisesti edistämään tiedonvaihtoa. Jäsenvaltiot korostivat puheenvuoroissaan vuorollaan jaettua kumppanuutta, pienten ja keskisuurten kaupunkien merkitystä paikallisen elinvoiman tuottajina sekä raja-alueiden kehittämisen merkitystä. Rakennerahastojen käytön ja erityisesti Interreg-ohjelman mahdollisuuksia korostettiin joissakin puheenvuoroissa. EU:n talous- ja sosiaalikomitea (CESE) peräänkuulutti toimenpiteitä puheiden lisäksi.

Puheenjohtajamaa antoi tiedoksi EU:n kaupunkiagendan valmistelun ajankohtaiskatsauksen. Jäsenvaltioiden näkemykset turvapaikanhakija- ja maahanmuuttoon liittyen heijastelivat 18.11.2015 pidetyn yleisten asioiden neuvoston (YAN) näkemyksiä. Suomi korosti puheenvuorossaan päätelmien oikeansuuntaisuutta ja kaupunkien roolia maahanmuuttoasiassa. Jäsenvaltiot korostivat puheenvuoroissaan tekemiään toimia. Komissaari ja useimmat jäsenvaltiot korostivat Euroopan rakenne- ja investointirahastojen olevan tärkeitä kaupunkiasioiden ja maahanmuuttajatilanteen tukemisessa. Komissaari vetosi voimakkaasti jäsenmaihin EU:n rakennerahastojen käytön mahdollistamiseksi akuutin maahanmuuttotilanteen hoitamisessa ja korosti komission joustavuutta suhteessa mahdollisiin esityksiin ohjelmien muutostarpeista. EU:n parlamentin aluekehityksen komitean (REGI) on tarkoitus laatia koheesiopolitiikkaa ja maahanmuuttoa käsittelevä raportti, jonka kuuleminen tultaisiin järjestämään vuoden 2016 alkupuolella. Hollanti ja Slovakia kertoivat puheenjohtajuuskausiensa toimista käsiteltävänä olleisiin asioihin liittyen.

Kokoukset eivät edellytä jatkotoimenpiteitä.

Suomen edustajat
YM Erityisasiantuntija Juhana Rautiainen, juhana.rautiainen@ymparisto.fi,
+358 29 525 0143
TEM neuvotteleva virkamies Olli Alho, olli.alho@tem.fi, +358 40 595 4543

Asiakirjat

Puheenjohtajamaan päätelmät 26.11.2015 - Presidency Conclusions of the Luxembourg Presidency of the Council of the European Union on the occasion of the Informal Ministerial Meetings on Territorial Cohesion and Urban Policy Luxembourg, 26 and 27 November 2015

Liitteet

Viite

Asiasanat	alue- ja rakennepolitiikka, Alueiden komitea, aluepolitiikka, aluesuunnittelu, Euroopan aluekehitysrahasto, jaosto alue- ja rakennepolitiikka (EU 4), kaupunkikehitys, rakennerahastot
Hoitaa	**MMM, TEM, YM**
Tiedoksi	ALR, EUE, LVM, MAVI, OKM, SM, STM, UM, VM, VNK